

Beredskabsstyrelsens Redningsspecialistuddannelse

Omlægningen af værnepligten i 2013 fra seks til ni måneder i Beredskabsstyrelsen medførte udviklingen af en helt ny uddannelse – Beredskabsstyrelsens Redningsspecialistuddannelse. Redningsspecialistuddannelsen bygger på en analyse af de operative opgaver, som Beredskabsstyrelsen løser i det statslige redningsberedskab, og i det nationale risikobillede, der beskriver de alvorligste naturskabte og menneskeskabte risici set i et dansk perspektiv.

Uddannelsen understøtter det statslige redningsberedskabs operative opgaver, hvor du efter en måneds uddannelse deltager i den døgnbemandende udrykningsvagt. Du kan her løse en lang række mindre men vigtige opgaver, og efter tre måneders uddannelse er du blandt andet fuldt uddannet og certificeret brandmand. Efter fire måneders uddannelse er du uddannet CBRN specialist og efter seks måneder som national Urban Search and Rescue (USAR) specialist i det statslige redningsberedskab, og indgår således de sidste fem måneder som specialist på vagtholdet.

Beredskabsstyrelsen uddanner 420 værnepligtige om året, og redningspecialistuddannelsen er opbygget som en uddannelse i to niveauer. Det første grundlæggende niveau svarer til de kommunale uddannelser til brandmand med supplement af en befolkningsuddannelse i forebyggelse. Det andet niveau indeholder specialuddannelserne, der er rettet imod løsningen af det statslige redningsberedskabs opgaver. Uddannelsen inden for de to niveauer gennemføres parallelt de første tre måneder, hvorefter der alene uddannes i specialuddannelserne, der hører til det statslige redningsberedskab. Redningspecialistuddannelsens indhold er opdelt i en række faglige områder, der er nærmere beskrevet nedenfor.

Redningspecialistuddannelsen er opbygget med et progressivt forløb, således at du igennem uddannelsen til stadighed tilegner dig og udvikler dine kompetencer til at løse en bred vifte af redningsberedskabsmæssige opgaver på et højt niveau, ligesom du stilles over for udfordringer med stigende sværhedsgrad og kompleksitet. I uddannelsen stilles du ikke kun over for faglige udfordringer, men har også rige muligheder for at udvikle dig som menneske og person igennem de udfordringer som du stilles over for, som eksempelvis slukning af brand inde i et flere hundrede graders varmt brændende hus, redning af personer fra toppen af en høj silo, hvor du firer dig ned fra med en bære, eller i en sammenstyrtet bygning hvor du skal skabe lodret adgang igennem et 35 cm tykt armeret betondæk ved hjælp af moderne og svært frigørelsesværktøj ... vel at mærke nedefra og med en frihøjde på måske kun 75 cm og næsten ingen plads at arbejde på.

Der uddannes og trænes også i færdigheder til at afbøde konsekvenserne efter orkaner, stærke storme og stormfloder, kraftig regn og skybrud, pandemisk influenza, husdyrsygdomme og zoonoser, transportulykker, nukleare ulykker, terrorhandling og cyberangreb.

Det faglige indhold igennem redningspecialistuddannelsens ni måneder

I løbet af de 9 måneders værnepligt gennemgår du 1.421 timers uddannelse, der er opdelt i nedenstående faglige ud-

dannelsesområder.

Det grundlæggende uddannelsesniveau består af:

- Grund- og funktionsuddannelse Indsats (brandmandsuddannelsen)
- En forebyggelses- og opmærksomhedsuddannelse

Uddannelserne sætter dig i stand til at kunne virke som brandmand under din værnepligtstid og bagefter i et kommunalt redningsberedskab, brandvæsen eller Falck.

Det videregående niveau med den statslige specialuddannelse består af:

- National USAR-uddannelse
- CBRN-uddannelse
- Branduddannelse til store og komplekse hændelser med brand
- Katastrofeførstehjælpsuddannelse
- Udrykningstræning og øvelser
- Rednings- og eftersøgningsopgaver i vand
- Stabsvirke og kommunikationsuddannelse
- Specialberedskabsuddannelse
- Chaufføruddannelse
- Samfundets beredskab
- Internationale operationer
- Kollegastøtte i hverdagen for værnepligtige
- Teknisk arbejdsleder
- Operativ beredskabsvagt
- Materielservice og retablering
- Idræt
- Organisation og samarbejde
- Ferie

Den statslige specialuddannelse sætter dig i stand til løse de alsidige, specialiserede og store redningsberedskabsmæssige opgaver, som beredskabsstyrelsen løser med sin udrykningsvagt på de fem statslige beredskabscentre rundt om i landet.

Uddannelsesforløbet er struktureret i fire sammenhængende forløb, hvor du igennem hvert forløb tilegner dig nye kompetencer, der sætter dig i stand til at løse opgaver af stadig mere kompleks karakter og på et mere selvstændigt niveau.

Nedenfor er i skemaform illustreret uddannelsesperioderne og fagenes timetal igennem uddannelsen til redningsspecialist.

Kode	Fagområde	Aspirant	Assistent	Brandmand - 61 KR tekniker - 84	Redningsspecialist	Certificeret Redningsspecialist	Timer i alt
		19 1/2 arbejdsdag	61 arbejdsdage	12 1/2 arbejdsdag	18 1/2 arbejdsdag		
Grunduddannelse							
GFUI	Grund- og funktionsuddannelse INDSATS	74	149				223
FOUDD	Forebyggelses- og opmærksomhedsudd.				10		10
Statslig specialuddannelse							
USAR	USAR	14	20	196	36		266
CBRN	CBRN	14	12	34	31		91
BRA	Brand, store og komplekse hændelser		16	8	52		76
KATFHJ	Katastrofeførstehjælp	4		14	6		24
URTØV	Udrykningstræning og øvelser			32	40		72
REOIV	Rednings- og eftersøgningsopgaver i vand			32	15		47
STVKOM	Stabsvirke og kommunikation *		67		28		95
SPEBR	Specialberedskab*		20				20
OMSK	Omskoling til specialkøretøjer *	5	87		28		120
SAMBR	Samfundets beredskab				8		8
INTOPN	Internationale operationer				26		26
KOSTØ	Kollegastøtte i hverdagen			8			8
TAL	Teknisk arbejdsleder ≠			16	45		61
OBV/KOMP	Operativ beredskabsvagt og kompensation			38	139		177
MSRETA	Materielservice og retablering ≠	4		60*	72*		16
IDR	Idræt	12	23	37	49		121
ORGSA	Organisation og samarbejde	17	8	23	29		77
FERIE	Ferie			59			59
	I alt:	144	315	481	481		1421

Om de enkelte faglige områder

Grund- og funktionsuddannelse Indsats

Grund- og funktionsuddannelse Indsats har en varighed af 222 timer, og er den lovpligtige uddannelse en brandmand skal have i Danmark. Uddannelsen afsluttes ca. i tiende uddannelsesuge med samme eksamen som for kommunernes brandmænd med en ekstern censor. I faget lærer du bl.a. om ildebrand – hvordan den opstår, og hvordan den slukkes. Du lærer at anvende personligt sikkerhedsudstyr som åndedrætsbeskyttelsesudstyr, at røgdykke sammen med en makker, og at slukke brande og redde mennesker ud af brændende bygninger og skibe. I uddannelsen benyttes det udstyr, de køretøjer og aggregater som bruges ved Beredskabsstyrelsens udrykninger til brand.

Forebyggelses- og opmærksomhedsuddannelse

Uddannelsen har en varighed på 10 timer og giver dig kompetencerne til efter din værnepligt at kunne vejlede andre i din omgangskreds indenfor brandforebyggelse og sikkerhed. Uddannelsen giver i kombination med den øvrige uddannelse du gennemfører en lang række arbejdsredskaber til at se hvor og hvornår der kan opstå en fare i dagligdagen, og hvordan eventuelle ulykker, den kan medføre kan undgås.

National USAR-uddannelse

En international uddannelse inden for Urban Search and Rescue (USAR) på 266 timer specielt tilpasset det statslige redningsberedskabs brug i Danmark. Igennem uddannelsen tilegner du dig kompetencerne til at eftersøge savnede personer med eksempelvis elektronisk lytte- og søgeudstyr, at afstive og sikre ustabile bygninger op til anden sals højde ved hjælp af komplekse afstivningsmetoder i svært tømmer, at bruge rebssystemer til redning af personer eller ved rebunderstøttet redningsarbejde med todimensionelle rebssystemer i minimum 18 meters fri højde, at gennembryde/-skære svære bygningskonstruktioner og etablere tunneler i sammenstyrtede bygninger med moderne og tidssvarende udstyr samt at løfte og flytte tonstunge bygningselementer med svært løftegrej.

I uddannelsen arbejdes der efter såvel internationalt som nationalt anerkendte arbejds- og sikkerhedsprocedurer og metoder, ligesom den indeholder øvrig redningsuddannelse i eksempelvis lænsning og oversvømmelse, frigørelse af personer fra biler, lastbiler, busser og fly samt opskæring og fjernelse væltede træer. Du vil efter din værnepligtstid som frivillig og med en kort videreuddannelse deltage i beredskabsstyrelsens internationale missioner med USAR, som eksempelvis i forbindelse med jordskælv.

CBRN-uddannelse

En specialuddannelse inden for kemisk, biologisk, radiologisk og nukleart beredskab på 91 timer. Gennem uddannelsen tilegner du dig viden og færdigheder til at stoppe udstrømningen og udbredelsen af farlige kemiske stoffer, at indsamle dem, og hvordan man omlaster dem med specialpumper, f.eks. fra én tank til en anden. Og du lærer at rense og dekontaminere (afgifte) tilskadekomne og forurenede personer samt materiel og køretøjer.

Du lærer at anvende personligt sikkerhedsudstyr som kemikalieindsatsdragten, og at begrænse olieforurening i søer, vandløb og havne, samt at hjælpe til ved nedslagning af dyrebesætninger og fjernelse af døde dyr. Desuden lærer du at måle radioaktivitet og rense og dekontaminere personer og mindre genstande for radioaktiv forurening.

Du stifter også bekendtskab med "Informationssystemet om farlige stoffer". Informationssystemet rummer både data

om de mange forskellige farlige kemiske stoffer o.l., som man kan risikere at støde på under udrykninger, og bruge de mange forskellige vejledninger i hvordan man håndterer dem sikkert.

Branduddannelse til store og komplekse hændelser med brand

Uddannelsen er på 76 timer og indeholder uddannelse i at begrænse, bekæmpe og slukke store og/eller komplekse brande i såvel bygninger, industri og natur, ligesom den indeholder uddannelse til slukning af brande i skibe. Uddannelsen er opbygget så du igennem de resterende 6 måneders værnepligtstid vedligeholder dine erhvervede kompetencer som brandmand.

Katastrofeførstehjælp

På de 24 timer tilegner du dig viden og færdigheder, der rækker ud over den almindelige førstehjælp og håndtering af tilskadekomne, ligesom du lærer at assistere den sundhedsfaglige/lægelige del af beredskabet på et skadested på eksempelvis en behandlingsplads.

Udrykningstræning og øvelser

Udrykningstræning består af øvelser og udrykninger, som giver dig rutine i at håndtere og løse det statslige redningsberedskabs opgaver ved deltagelse i den døgnbaserede udrykningsvagt. I det omfang du ikke deltager i skarpe udrykninger udfyldes den resterende tid af de i alt 72 timer med øvelser, hvor der trænes løsning af komplekse og svære opgaver med eksempelvis brande og redningsopgaver i større bygninger som skoler, institutioner, hospitaler, hoteller o.l. samt øvelser med indsatser ved bl.a. trafik- og transportulykker, uheld med farlige stoffer, eksplosionsulykker og ulykker med farlige kemiske eller bakteriologiske stoffer.

Rednings- og eftersøgningsopgaver i vand

Igennem uddannelsens 47 timer bliver du uddannet til bådhjælper på Beredskabsstyrelsens redningsbåde, og lærer at løse en lang række redningsopgaver fra dem. Endvidere uddannes du i løsning af eftersøgnings- og redningsopgaver i vand, hvor du tilegner dig færdighederne til at eftersøge og finde objekter i vand og løse tekniske redningsopgaver i vand. Der benyttes professionelt udstyr som det kendes fra blandt andet dykkerberedskaber og forsvarrets specialenheder. Der arbejdes også med håndtering og bjærgning af tilskadekomne i vand, ligesom der er mulighed for at gennemføre dansk Svømmeunions livrednings- og søsportsopgave.

Stabsvirke og kommunikationsuddannelse

En del af de værnepligtige gennemgår 95 timers uddannelse i stabsvirke og kommunikation, som ruster dig til at kunne varetage opgaver i det statslige redningsberedskab inden for stabsvirke og kommunikationsområdet, herunder at virke som vagtkommandør i udrykningsvagten.

Som vagtkommandører på et beredskabscenter lærer du at modtage alarmmeldinger og at alarmere udrykningsvagten m.m. Også ude 'i marken', dvs. på et skades- eller ulykkessted, skal du kunne varetage kommunikations- og stabsopgaver som f.eks. at oprette en kommandostation, at betjene radioer og andet moderne kommunikationsudstyr, at finde og rette fejl på udstyret samt at udarbejde og bruge kortskitser m.m.

Specialberedskab

I de 20 timer der er til uddannelse i Beredskabsstyrelsens specialberedskaber uddannes du i det specialberedskab, der er beliggende ved det pågældende beredskabscenter. Det kan eksempelvis være i HazMat (Hazardous Materials) eller i gasrens efter krigsgasser fra anden verdenskrig.

Chaufføruddannelse

Som værnepligtig i Beredskabsstyrelsen tilbydes du et stort kørekort, hvis du i forvejen har kørekort til kategori B, og du lærer gennem 5 timers uddannelse af køre de forskellige personvognstyper under 3500 kilo. Ca. to tredjedele af de værnepligtige modtager efterfølgende en 120 timers uddannelse i at køre og anvende Beredskabsstyrelsens udrykningskøretøjer som chauffører, herunder at bruge eksempelvis køretøjernes spil, generatorer, pumper, kraner, vandkanoner, terrænkørsel med fire- og sekshjulstræk mv.

Samfundets beredskab

Et lille men vigtigt fag på 8 timer, hvor du tilegner dig viden og indsigt i det danske samfunds samlede beredskab lige fra regeringsniveau til det operative niveau på et skadested over det forebyggende beredskab, der virker i dagligdagen, men sjældent bemærkes af den almindelige dansker.

Internationale operationer

I denne uddannelse får du kendskab til emner som humanitær folkeret, danske myndigheders relationer til humanitært arbejde, og hvordan danske enheder bliver sendt på indsats i udlandet. Herudover præsenteres mere praktiske opgaver som konvojkørsel, klargøring og opstilling af indkvarteringsfaciliteter, og du får en indføring i, hvordan du skal forholde dig til vaccinationer, sygdomme og andre sikkerhedsforanstaltninger, bl.a. også i forhold til ammunition og landminer. Uddannelsen er på 26 timer i alt, og indeholder blandt andet den uddannelse frivillige i Beredskabsstyrelsens internationale beredskab skal have, inden de kan udsendes på missioner i udlandet.

Kollegastøtte i hverdagen for værnepligtige

Uddannelsen er på 8 timer og er specielt udviklet til værnepligtige i Beredskabsstyrelsen, og sætter dig i stand til at håndtere stress og potentielt traumatiske oplevelser i hverdagen i forhold til dig selv og dine kollegaer med udgangspunkt i grundlæggende krisepsykologi, psykisk førstehjælp og kollegastøtte.

Teknisk arbejdsleder

En række værnepligtige får muligheden for sideløbende med den øvrige beredskabsfaglige uddannelse at gennemføre en uddannelse som teknisk arbejdsleder. Uddannelsen indeholder en 16 timers basisuddannelse med efterfølgende 45 timers superviseret praktisk virke som arbejdsleder. Uddannelsen indeholder grundlæggende viden og færdigheder i, med baggrund i de redningsberedskabsfaglige tekniske håndværksmæssige færdigheder, at kunne strukturere, organisere og sammensætte en given opgaveløsning, og herefter guide og lede sine kollegaer igennem opgaveløsningen under hensyntagen til gældende sikkerhedsbestemmelser og arbejdsmetoder mv.

Operativ beredskabsvagt

177 timers operativ beredskabsvagt, hvor du deltager i Beredskabsstyrelsens udrykningsvagt ved beredskabscentret i weekender og på helligdage. I forbindelse med deltagelse i weekend- og helligdagsvagterne er der også vigtig træning i fremtagning, klargøring, samling og opstilling af Beredskabsstyrelsens specialmateriel, herunder opstart og drift, således at du med en stor grad af sikkerhed og hurtighed kan være klar til løsning af enhver given opgave, med det materiel der skal anvendes.

Materielservice og retablering

Faget indeholder 16 timers uddannelse, så du bliver i stand til på egen hånd og sammen med andre at hjælpe med at holde beredskabscenterets indsatsmateriel i god og funktionsduelig stand, herunder at bringe anvendt materiel tilbage til fornyet brug i forbindelse med indsats. Du lærer også at finde og afhjælpe almindelige fejl ved udstyret og materiellet, der ikke kræver specialuddannelse. Endvidere instrueres du også i, hvordan du passer og vedligeholder din egen udrustning, indkvarteringsstuen og holdets fællesområder på beredskabscentret.

Idræt

De 121 timers idrætstræning er med til at give dig den fysiske styrke og udholdenhed samt de bevægelsesteknikker der gør, at du kan modstå de arbejdsmæssige belastninger, du kommer ud for under uddannelsen og indsatserne. Samtidig lærer du at aktivt at forebygge skader.

Igennem uddannelsen tilegner du dig også viden om og færdigheder i de forskellige træningsteknikker og -metoder, der sætter dig i stand til at kunne tilrette din egen træning, ligesom du får viden om ernæring, både i hverdagen og under fysisk træning og længerevarende arbejdsopgaver.

Uddannelsen er opbygget omkring såvel klassiske træningsmetoder inden for muskelstyrke- og udholdenhedstræning som alternative og/eller moderne træningsmetoder som cirkeltræning, cross-fit med mere.

Organisation og samarbejde

Dette "fag" handler om de generelle regler for værnepligtige i tjeneste og de konkrete bestemmelser for centrets udrykningsvagter. Du lærer om sikkerhed i tjenesten og om redningsberedskabets betydning for det danske samfund. Udover det orienteres du om udvælgelsen af værnepligtige til beredskabsstyrelsens mellemlideruddannelsen og om karrieremuligheder i det statslige redningsberedskab.

Desuden indgår tilfredshedsmålinger, holdmøder, kontakt til beredskabscenterets job- og uddannelseskonsulent og udlevering af tjenestebog. Og der informeres om forhold efter værnepligtstiden og om at være frivillig ved det statslige redningsberedskab.

Ferie

For hver måneds værnepligtstjeneste optjener du en dags ferieorlov, hvoraf en af dem skal holdes på en lørdag. I uddannelsen er der typisk i anden halvdel af den 5 måned placeret en uges sammenhængende ferieorlov, mens de resterende dage lægges i forbindelse med anden frihed, og typisk på fredage.

Uddannelsens gennemførelse

I Beredskabsstyrelsens Redningsspecialistuddannelse er anlagt et systemisk læringssyn, hvor læring forstås som en individuel proces med en individuel virkning, som igangsættes gennem samspil med øvrige deltagere, undervisere, det faglige stof samt erfaringer fra den daglige opgaveløsning på arbejdspladsen.

Uddannelsen er tilrettelagt på en sådan måde, at deltageren udvikler sine kompetencer gennem løsning af praktiske og praksisnære opgaver med stigende kompleksitet og sværhedsgrad under forskellige indsatslignende og/eller kontekstbestemte forhold, og deltageren superviseres og vurderes kontinuerligt gennem hele uddannelsens forløb, hvor den enkeltes udvikling af kompetencer og præstation holdes op mod kompetencemålene og indholdstemaerne for uddannelsen.

Det betyder, at der i selve gennemførelsen af uddannelsen lægges vægt på følgende:

- Læring sker på forskellige måder hos deltagerne.
- Læring kræver aktiv deltagelse.
- Deltagerne inddrager situationer og eksempler fra arbejdspladsen i opgaveløsningerne.
- Deltagerne overfører viden og erfaringer mellem uddannelsesstedet og arbejdspladsen.
- Deltagerens refleksion over egen læring
- Kompetencer udvikles som en integreret proces, hvor viden, færdigheder og holdninger kombineres og omsættes til konkret handleevne i arbejdet som manuelt mandskab i beredskabscentrets operative vagt.

Metodisk gennemføres Redningsspecialistuddannelsen i vekselvirkning mellem teoretiske oplæg, undersøgelser og praksisnær træning med sparring, supervision og feedback. Der vil således blive gennemført både teoretiske og praktiske lektioner med stor vægt på såvel videnstilegnelse, opøvelse af indsigt og færdigheder samt løsningsmuligheder. Indholdsmæssigt arbejdes der i uddannelsen med afsæt i deltagerens viden og erfaring fra såvel praksis som det i tidligere uddannelse allerede gennemgåede indhold, ligesom der tages afsæt i deltagerens personlige kompetencer. Igennem uddannelsen arbejdes der i løsningen af de praksisnære opgaver såvel inden for hvert kompetencemål som i uddannelsen som helhed. Der arbejdes således med de forskellige indsatsrelaterede forhold, som deltageren vil komme ud for.

De erhvervede kompetencer trænes og vedligeholdes efterfølgende eksempelvis ved deltagelse i lokale, regional, landsdels- og lands øvelsesvirksomhed, samt ved sparring med erfarne og kompetente kollegaer samt under og efter indsatser.

Redningsspecialistuddannelsens kompetencer

Igennem redningspecialistuddannelsen tilegner du dig en lang række kompetencer – både almene og mere specialiserede inden for redningsberedskabet, og der udstedes en række uddannelsesbeviser, som du efterfølgende kan anvende i mange andre sammenhænge.

Der udstedes beviser for kommunale redningsberedskabsuddannelser, herunder for den uddannelse man skal bestå for at kunne virke som brandmand i Danmark:

- Bevis for Grunduddannelse Indsats

- Bevis for Funktionsuddannelse Indsats
- Bevis for Grunduddannelse kommunikation
- Bevis for Behandlingspladsassistent
- Bevis for Håndtering af tilskadekomne

Der udstedes beviser med almene civile kompetencer, som er bredt anvendelige efter gennemførelse af Redningsspecialistuddannelsen i mange forskellige sammenhænge:

- Kørekort, kategori C
- Dansk Førstehjælpsråds førstehjælpsbevis - Højt niveau
- Dansk Råd for Genoplivnings ERC HLR-AED bevis
- §26 sikkerhedskursus i varm skæring
- Idrætsmærket
- Dansk Svømmeunions livrednings- og bassinprøve
- Dansk Svømmeunions Søsportsprøve for hold i perioden jun-sep
- Forebyggelsesuddannelse
- Elementær brandbekæmpelse

Der udstedes beviser for det statslige redningsberedskabs specialuddannelser, som ud over at være kompetencegivende i det statslige redningsberedskab, ligeledes er efterspurgt og værdsat i de kommunale redningsberedskaber:

USAR

- National USAR certificering
- Eftersøgnings- og redningstaktik
- Afstivning
- Gennembrydning
- Løft og flyt
- Rebredning
- Rebunderstøttet arbejde A
- Rebunderstøttet arbejde B

CBRN og miljø

- Certificering CBRN
- HazMat kursus
- Gasrens kursus

Øvrige faglige kompetencer

- Kæderedning
- Katastrofeførstehjælp
- Stabsvirke og kommunikation
- Betjening af specialkøretøjer kategori C og –aggregater

Internationalt orienteret kompetencer

- Internationale operationer
- Internationale organisationer og beredskab

Almene anvendelige kompetencer

- Idræt
- Kollegastøtte
- Teknisk arbejdsleder